

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2001-2002

17 OKTOBER 2001

Wetsvoorstel tot wijziging van de artikelen 328 en 331 *bis* van het Strafwetboek met het oog op de bestraffing van daden die aanslagen veinzen tegen personen of eigendommen

(Ingediend door de heer Philippe Monfils)

TOELICHTING

De afschuwelijke aanslagen in de Verenigde Staten van 11 september 2001 hebben de hele wereld er nog maar eens op gewezen welke tol een onschuldige burgerbevolking moet betalen als zij geconfronteerd wordt met afzichtelijke terreurdaden.

De democratische naties en staten organiseren de tegenaanval op internationaal niveau. Deze oorlog tegen de ergste vormen van terrorisme en de aanhangers ervan zal ongetwijfeld hard en lang zijn: hij zal georganiseerd en gevoerd moeten worden op militair en politiek vlak, maar ook op financieel en juridisch vlak.

De strijd tegen het terrorisme wordt nog bemoeilijkt doordat sommige personen die zelf deel uitmaken van een mogelijk bedreigde bevolking, er niet voor terugdeinzen om de psychologische trauma's en alomtegenwoordige vrees nog aan te wakkeren door criminele daden te veinzen. De latent aanwezige angst slaat dan om in paniek en massapsychose waarvan de gevolgen moeilijk te beheersen zijn.

Er moet streng en doortastend worden opgetreden tegen al wie een crisissituatie misbruikt om zijn minachting voor de samenleving en de bevolking te ventileren door aanslagen op personen te veinzen. Valse

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2001-2002

17 OCTOBRE 2001

Proposition de loi modifiant les articles 328 et 331 *bis* du Code pénal, en vue de sanctionner les actes simulant les attentats contre les personnes ou les propriétés

(Déposée par M. Philippe Monfils)

DÉVELOPPEMENTS

Les attentats odieux commis aux États-Unis le 11 septembre 2001 ont révélé au monde entier, si besoin en était encore, le lourd tribut que peuvent payer des populations civiles et innocentes face à des agissements terroristes haineux.

La riposte des nations et des États démocratiques s'organise au niveau international. Cette guère menée aux pires formes du terrorisme et à ses adeptes sera, on s'en doute, longue et ardue car elle devra s'organiser et se développer non seulement sur le plan militaire et politique, mais également sur le plan financier et juridique.

La lutte contre le terrorisme et ses méfaits est d'autant plus difficile que, à l'intérieur même des populations concernées par des activités terroristes potentielles, certains n'hésitent pas à amplifier les traumatismes psychologiques et les craintes collectives en simulant eux-mêmes des actes criminels. Les craintes diffuses mais contenues, se transforment alors en panique et en psychose collectives aux effets difficilement contrôlables.

Il faut donc combattre activement et réprimer sévèrement ceux qui utilisent des situations de crise pour traduire leur mépris de la société et des populations en simulant des attentats contre les personnes. Le

bompakketten, valse gifbrieven die de dreiging verspreiden van een chemische of bacteriologische infectie, kunnen in de huidige omstandigheden niet langer worden beschouwd als daden van flauwe grappenmakers of cynici. Door hun rampzalige invloed op de bevolking staan deze daden nagenoeg gelijk aan echt crimineel gedrag.

De indiener van het voorstel is daarom voorstander van een wijziging van het Strafwetboek opdat dergelijk gedrag gestraft kan worden.

De huidige bepalingen van het Strafwetboek met betrekking tot misdaden en wanbedrijven tegen de openbare veiligheid hebben het over bedreigingen met een aanslag op personen of op eigendommen en over valse inlichtingen betreffende ernstige aanslagen.

Het is duidelijk dat deze bepalingen onvolledig zijn. Er wordt immers niets gezegd over het veinzen van een aanslag, een daad die eigenlijk het midden houdt tussen een waarschuwing voor een echte aanslag en een smakeloze grap waarbij foutieve informatie wordt verstrekt zonder dat er effectief iets gebeurt dat ook maar kan wijzen op een aanslag. Dit voorstel wil dergelijke handelingen opnemen in ons Strafwetboek.

Een gesimuleerde aanslag veronderstelt een aantal materiële handelingen die veel weg hebben van het misdrijf zelf (valse bompakketten, ondeugdelijke gifbrieven, die niets anders dan onschuldig poeder bevatten ...). Dergelijke handelingen moeten zwaarder worden gestraft dan het louter verstrekken van valse inlichtingen. Dit voorstel voorziet bijgevolg in gevangenisstraf van zes maanden tot vijf jaar en in geldboete van 100 frank tot 500 frank (2,50 tot 12,50 EUR). Deze bedragen moeten uiteraard vermenigvuldigd worden met de thans geldende coëfficiënten. Het gaat derhalve om dezelfde straffen als voor bedreigingen met een aanslag (artikel 327).

Gesteld bovendien dat de valse inlichtingen betreffende een bestaand gevaar van aanslag of de simulatie ervan tot gevoelens of uitingen van collectieve paniek leiden, behoort de sanctie nog zwaarder te zijn omdat de sociale orde dan niet individueel, doch collectief wordt verstoord. Volgens dit voorstel moet de minimumstraf in dat geval verdubbeld worden. De voorgestelde tekst handelt over paniek die zou kunnen ontstaan bij ofwel de bevolking in haar geheel, ofwel bij bepaalde groepen of gemeenschappen aangezien sommige aanslagen gericht zijn tegen etnische, religieuze, politieke of sociale minderheden.

Ten slotte is er ook nog het voorstel tot aanvulling van artikel 331*bis* van het Strafwetboek, dat in zijn huidige vorm degene straft die dreigt kernmateriaal te zullen gebruiken of die dreigt diefstal van kernmate-

recours à de faux colis piégés, la diffusion de fausses lettres empoisonnées qui peuvent répandre l'idée d'une contagion chimique ou bactériologique ne peuvent plus, dans les circonstances actuelles, être encore simplement considérés comme des actes de plaisantins ou de cyniques. Par leurs effets désastreux sur les populations concernées, ces actes s'apparentent à de véritables comportements criminels.

L'auteur de la proposition préconise dès lors une modification du Code pénal pour réprimer semblables comportements.

Les dispositions du Code pénal relatives aux crimes et délits contre la sécurité publique envisagent actuellement les menaces d'attentats contre les personnes ou contre les propriétés ainsi que les fausses informations relatives à des attentats graves.

L'on voit bien que ces dispositions actuelles sont incomplètes. En effet, entre la menace faite par l'auteur même d'un attentat à venir, et la fausse information communiquée par un plaisantin sans que celui-ci accomplisse un acte matériel faisant croire à l'attentat, rien n'est actuellement prévu pour réprimer la simulation d'attentats. C'est ce comportement intermédiaire que la présente proposition vise à insérer et à réprimer dans notre Code pénal.

Étant donné que la simulation de l'attentat s'accompagne d'actes matériels qui présentent les apparences de l'acte criminel lui-même (colis fausement piégés, lettres apparemment empoisonnées mais ne contenant que de la poudre inoffensive ...), la sanction qui frappe ce comportement doit être plus sévère que celle réprimant la simple information fausse. La proposition de loi envisage donc de réprimer ce comportement d'un emprisonnement de six mois à cinq ans et d'une amende de 100 francs à 500 francs (2,50 à 12,50 EUR) (adaptée naturellement aux coefficients actuels), c'est-à-dire des mêmes peines que la menace d'attentats elle-même visée à l'article 327.

En outre, si la fausse information concernant l'existence d'un danger d'attentat, ou la simulation de l'attentat ont pour conséquence de provoquer un sentiment ou une manifestation de panique collective, la sanction doit être supérieure puisque le trouble social provoqué est non pas individuel mais collectif. Nous proposons dès lors que le minimum de la peine applicable soit, en ce cas, doublé. Le texte proposé fait allusion à la panique qui pourrait être développée, soit au sein de l'ensemble de la population, soit au sein d'une collectivité spécifique puisque certaines formes d'attentats peuvent viser des minorités ethniques, religieuses, politiques ou sociales.

Enfin, l'auteur propose également de compléter l'article 331*bis* du Code pénal qui sanctionne la menace d'utilisation de matières nucléaires ou la menace de commettre un vol de semblables matières,

riaal te zullen plegen. De indiener wil in dit artikel ook de bacteriologische en chemische stoffen doen opnemen omdat jammer genoeg dit soort misdrijven in opmars is en omdat een aantal groepen gemakkelijker aan bacteriologische of chemische wapens raken dan aan kernwapens.

*
* *

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

Artikel 328 van het Strafwetboek, gewijzigd bij de wet van 4 juli 1972, wordt aangevuld met de volgende leden:

«Hij die, door enigerlei middel of arglistigheid, een daad verricht om voor te wenden of materieel de indruk te wekken dat een aanslag op personen of op eigendommen wordt gepleegd waarop een criminele straf is gesteld, wordt gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot vijf jaar en met geldboete van 2,50 EUR tot 12,50 EUR.

Indien het bericht of de daad als bedoeld in het eerste en het tweede lid, gevoelens of uitingen van paniek veroorzaakt bij de bevolking of bij een specifieke bevolkingsgroep, wordt de minimumstraf verdubbeld.»

Art. 3

In artikel 331bis, 1° en 2°, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd door de wet van 17 augustus 1986, worden de woorden «chemische of bacteriologische stoffen» ingevoegd tussen het woord «kernmateriaal» en de woorden «te zullen».

16 oktober 2001.

en y ajoutant les substances chimiques ou bactériologiques puisque, malheureusement, ces formes d'actes criminels sont en recrudescence et que les moyens, pour certains groupes, de se procurer des armes chimiques ou bactériologiques sont plus accessibles que pour les armes nucléaires.

Philippe MONFILS.

*
* *

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

L'article 328 du Code pénal, modifié par la loi du 4 juillet 1972, est complété par les alinéas suivants:

«Quiconque aura, en recourant à quelque moyen ou artifice que ce soit, posé un acte simulant ou laissant croire matériellement à la réalisation d'un attentat contre les personnes ou les propriétés, punissable d'une peine criminelle, sera puni d'un emprisonnement de six mois à cinq ans et d'une amende de 2,50 EUR à 12,50 EUR.

Si l'information ou l'acte visés aux alinéas 1er et 2 a eu pour conséquence de provoquer un sentiment ou une manifestation de panique au sein de la population ou d'une collectivité spécifique, le minimum de la peine applicable est doublé.»

Art. 3

Dans l'article 331bis, 1° et 2°, du même Code, inséré par la loi du 17 avril 1986, les mots «, chimiques ou bactériologiques» sont insérés chaque fois après les mots «matières nucléaires».

Philippe MONFILS.

16 octobre 2001.